ČESKÁ REPUBLIKA

# ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **J. D.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 3. 2018, č. j. VS-323/833/2-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 4. 7. 2018, č. j. 62 A 86/2018 - 30,

takto:

**I.** Návrh žalobce na ustanovení zástupce z řad advokátů **se zamítá**.

**II.** Návrh na přikázání věci Městskému soudu v Praze **se zamítá**.

**III.** Kasační stížnost **se zamítá**.

**IV.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

## Odůvodnění:

### I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále také „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného usnesení Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byly zamítnuty jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce (výroky I. a III.), a kterým byl zároveň vyzván k zaplacení soudního poplatku ve výši 3 000 Kč (výrok II.). Stěžovatel prostřednictvím kasační stížnosti doručené zdejšímu soudu dne 11. 7. 2018 žádá o ustanovení zástupce z řad advokátů a o přikázání věci Městskému soudu v Praze (soudu v místě bydliště stěžovatele) z důvodu hospodárnosti řízení spočívající ve skutečnosti, že za písemná podání ke Krajskému soudu v Brně a ke zdejšímu soudu musí hradit poštovné.

### II. Návrh na ustanovení zástupce

[2] Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval návrhem na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Vycházel přitom z § 35 odst. 9 zákona č. 150/2002 Sb., soudního

řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ve spojení s § 120 téhož zákona, dle kterých lze účastníku ustanovit zástupce, jestliže jsou u něj dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce je nezbytně třeba k ochraně jeho práv.
[3] K otázce nezbytnosti ustanovení zástupce k ochraně práv účastníka je třeba předeslat, že rozšířený senát zdejšího soudu ve svém usnesení ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS, vyložil, že je-li podána kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o neustanovení zástupce či proti jinému procesnímu usnesení učiněnému v řízení o žalobě, neuplatní se podmínka jinak povinného zastoupení advokátem podle § 105 odst. 2 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatel kasační stížností brojí proti procesnímu usnesení krajského soudu, ze zákona neplyne nezbytnost jeho zastoupení v řízení o nynější kasační stížnosti.

[4] Nejvyšší správní soud dále posuzoval, zda nezbytnost zastoupení advokátem je dána s ohledem na znalosti a schopnosti stěžovatele hájit svá práva ve vztahu k předmětu projednávané věci. V tomto ohledu je podstatné, že stěžovatel brojí proti tomu, že nebyl v řízení před krajským soudem osvobozen od soudních poplatků, což je skutečnost, na základě které mu nebyl krajským soudem ustanoven zástupce. V kasační stížnosti prezentuje (byť obecně) důvody, kterými zpochybňuje úvahu, na základě které nebyl osvobozen od soudních poplatků, tedy že žije tak, že se neustále zadlužuje a úhradu soudního poplatku ve výši 3 000 Kč si nemůže dovolit, neboť je starobní důchodce žijící pod hranicí chudoby. Kasační stížnost tedy obsahuje dostatečné argumenty a ustanovení zástupce není k ochraně práv stěžovatele nezbytně nutné.

[5] Nejvyšší správní soud proto návrh stěžovatele na ustanovení zástupce zamítl.

## III. Návrh na přikázání věci

[6] Dále se zdejší soud zabýval žádostí stěžovatele o přikázání věci Městskému soudu v Praze z důvodu hospodárnosti, neboť za svá písemná podání jak ke Krajskému soudu v Brně, tak ke zdejšímu soudu, musí hradit poštovné, kdežto k Městskému soudu v Praze by je mohl nosit osobně.

[7] Podle § 9 odst. 2 s. ř. s. Nejvyšší správní soud může věc přikázat jinému než místně příslušnému krajskému soudu, je-li to pro rychlost nebo hospodárnost řízení nebo z jiného důležitého důvodu vhodné. Jelikož postup podle § 9 odst. 2 s. ř. s. vyjadřuje výjimku z ústavně garantované zásady, že nikdo nemůže být odňat svému zákonnému soudci a že příslušnost soudu stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), musí být skutečnosti, které odůvodňují přikázání věci jinému než příslušnému soudu, výjimečné, závažné a objektivní povahy. Pouhé zdůvodnění úsporou poštovného nemůže být bez dalších okolností důvodem, pro který lze věc přikázat jinému než příslušnému soudu, a proto žádost o přikázání věci zamítl (blíže viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2004, č. j. Nad 138/2003 - 26, publ. pod č. 305/2004 Sb. NSS).

## IV. Kasační stížnost

[8] Následně Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti v záhlaví

označenému usnesení krajského soudu, proti jehož výrokům I. a III. je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel s ohledem na výše uvedené nemusí být zastoupen advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.).

[9] Nejvyšší správní soud je v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán rozsahem kasační stížnosti a důvody, pro které je podána. Stěžovatel nesouhlasí se zamítnutím jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků krajským soudem (výrok I. napadeného usnesení), nemůže jej zaplatit, neboť by mu nezbylo na životní náklady. Zdejší soud proto přezkoumal postup, který vedl k zamítnutí žádosti o osvobození od zaplacení soudního poplatku ve výši 3 000 Kč, a shledal jej jako souladný se zákonem. Stěžovatel na výzvu krajského soudu doložil své majetkové poměry, z nich jednoznačně vyplynulo, že soudní poplatek objektivně může uhradit. Byť tvrdil, že prostředky na jeho bankovním účtu pocházejí kromě pravidelně vypláceného starobního důchodu zejména z půjček od T. B., ničím tuto skutečnost nedoložil. Lze se jedině ztotožnit s úvahou krajského soudu, že i kdyby měl stěžovatel jím tvrzené dluhy, nic mu nebrání soudní poplatek uhradit. Proto námitka, že by mu uhrazením soudního poplatku nezbylo na životní náklady, je nedůvodná.

[10] Jelikož stěžovatel brojí proti usnesení krajského soudu v plném rozsahu, tedy i do výroku II., jímž byl vyzván k úhradě soudního poplatku ve výši 3 000 Kč, nezbývá než Nejvyššímu správnímu soudu konstatovat, že kasační stížnost je v tomto bodě nepřípustná dle § 104 odst. 3 s. ř. s., neboť napadeným usnesením, konkrétně výzvou k uhrazení soudního poplatku, se upravuje vedení řízení.

[11] Stěžovatel napadá i výrok III. napadeného usnesení, jímž byla zamítnuta jeho žádost o ustanovení zástupce v řízení před krajským soudem z důvodu nesplnění podmínek dle § 35 odst. 9 s. ř. s. Toto již výše uvedené ustanovení stanovuje dvě podmínky pro ustanovení právního zástupce, které musí být splněny kumulativně, a to předpoklad pro osvobození od soudních poplatků a nezbytnost zástupce k ochraně práv. V případě stěžovatele však nebyl dán hned první předpoklad, neboť nebyl osvobozen od soudního poplatku, a proto krajský soud nemohl v souladu se zákonem stěžovateli zástupce ustanovit. S tímto postupem krajského soudu se kasační soud plně ztotožňuje, přičemž tvrzení stěžovatele, že si jej nemůže dovolit, je irelevantní, a proto kasační stížnost je i v tomto bodě nedůvodná.

[12] Ze všech uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že krajský soud posoudil existenci podmínek pro osvobození stěžovatele od soudního poplatku správně a v souladu se zákonem, přičemž tato skutečnost je pro neustanovení zástupce v řízení před krajským soudem dle § 35 odst. 9 s. ř. s. stěžejní, kasační stížnost proto zamítl jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. O věci přitom rozhodl bez jednání, jelikož § 109 odst. 2 s. ř. s. takový postup předpokládá.

## V. Náklady řízení

[13] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

**P o u č e n í :** Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. srpna 2018

JUDr. Radan Malík
předseda senátu